

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ
І АУДИТ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

II Всеукраїнська науково-практична конференція

(м. Чернігів, 21 листопада 2014 р.)

Тези доповідей

Чернігів 2014

УДК 657.1/.6(063)
ББК 65.052.2я4
Б94

Друкується за рішенням вченої ради Чернігівського національного технологічного університету (протокол № 10 від 24 листопада 2014 р.).

Бухгалтерський облік, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : II Всеукраїнська науково-практична конференція (м. Чернігів, 21 листопада 2014 р.) : тези доповідей. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2014. – 159 с.

ISBN 978-966-7496-59-3

Організаційний комітет:

Голова:

Шкарлет С.М., д-р екон. наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Чернігівського національного технологічного університету.

Заступник голови:

Лень В.С., канд. екон. наук, професор, професор кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування.

Члени організаційного комітету:

Акименко О.Ю., канд. екон. наук., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування;

Гливенко В.В., канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри економічного аналізу і аудиту;

Гоголь Т.А., канд. екон. наук., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування;

Іванова Л.Б., канд. екон. наук., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування;

Нехай В.А., канд. екон. наук., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування;

Онищенко В.П., канд. екон. наук., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування;

Петраков Я.В., канд. екон. наук., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування;

Рядська В.В., канд. екон. наук., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування;

Сидоренко О.О., канд. екон. наук., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування;

Скосир Ю.М., канд. екон. наук., доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування.

УДК 657.1/.6(063)
ББК 65.052.2я4

ISBN 978-966-7496-59-3

© Колектив авторів, 2014
© Чернігівський національний технологічний університет, 2014

Литвин З.Б. Необхідність економічного аналізу в системі управління підприємством	125
Філіппова Н.В. Критерії проведення аналізу використання персоналу будівельних організацій	127
Унгурян О.З., Малецька В.М. Тенденції розвитку економічного аналізу підприємства	128

СЕКЦІЯ 4

Міжнародний та національний досвід організації, функціонування та розвитку аудиту

Лебедевич С.І., Хомик Х.Р. Аудит екологічних витрат: міжнародна практика	130
Барановська В.Г. Проблеми організації внутрішнього аудиту в державному секторі економіки	131
Петраков Я.В. Спадщина Жана Тіроля в контексті трансформації систем регулювання ринків аудиторських послуг	133
Рядська В.В. Вплив професіонального забезпечення на розвиток ринку аудиторських послуг в Україні	134
Сизоненко О.О. Патентний аудит	136
Бойко Н.В., Наконечна С.А. Проблеми розвитку аудиту в Україні	137
Нападовська І.В. Дохідна концепція оцінювання вартості підприємства: проблеми адаптації на Україні	139
Шкіренко В.В. Внутрішній аудит інвестицій: сутність, мета та основні завдання	140
Княшко С.І., Теплякова А.С. Зарубіжний досвід регулювання аудиторської діяльності	142
Сопільняк А.В. Аудит фінансової звітності: проблеми та перспективи розвитку в Україні	144

СЕКЦІЯ 5

Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства

Боримська К.П. Рациональна організація управління економічною безпекою суб'єкта господарювання: напрямки побудови	147
Бабич Л.М., Чух Г.А. Облік формування та використання прибутку у спільних підприємствах	148
Бондаренко О.В. Фактори надійності інформаційних систем обліку	150
Криштопа І.І. Моделювання стратегічного обліку грошових потоків промислового підприємства	151
Мельниченко І.В., Даруга А.О. Амортизація довгострокових біологічних активів в контексті економічної безпеки підприємств АПК	153
Копчикова І.В. Проблеми ідентифікації товарних втрат торговельних мереж	154
Дріга О.П. Особливості обліку операцій сек'юритизації активів	156
Денисюк І.В., Жильчук О.П. Формування системи економічної безпеки підприємства під впливом зовнішніх та внутрішніх загроз	158

У сучасних умовах господарювання за тенденції до швидкого морального зносу основних засобів можливо і є доцільним застосування в бухгалтерському обліку таких інструментів, які б дали можливість прискореного списання вартості морально застарілих основних засобів. Але поряд з цим виникає необхідність у нових капітальних вкладеннях для відтворення як основних засобів, так і довгострокових біологічних активів, зокрема, за рахунок власних коштів підприємства.

Капітальні витрати на оновлення та відтворення таких активів є значними. Тому виникає потреба у поступовому безперервному нагромадженні власних фінансових активів для здійснення в майбутньому таких витрат. Відповідно, правильно сформована амортизаційна політика є важливим інструментом у посиленні фінансової та, в подальшому, економічної безпеки підприємства.

Амортизація як елемент методу бухгалтерського обліку у практичній діяльності підприємств стає лише інструментом регулювання вартості основних засобів на певний момент часу. Поряд з цим втрачається механізм накопичення власних фінансових ресурсів для оновлення та відтворення довгострокових біологічних активів. Проте амортизаційна політика у промислово розвинутих країнах використовується як інструмент регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, прискорення оновлення основного капіталу, модернізації економіки [6].

Амортизація в сучасному трактуванні її сутності нормативними актами з бухгалтерського обліку стає втраченим інструментом посилення економічної безпеки підприємства.

Враховуючи вищенаведене, амортизаційна політика сільськогосподарського підприємства має бути спрямована на постійне відтворення довгострокових біологічних активів та поліпшення їх здатності до біологічних перетворень за рахунок амортизаційних відрахувань як внутрішнього джерела капітальних інвестицій.

Реалізація запропонованих заходів сприятиме нарощенню власних джерел капітальних інвестицій в оновлення та відтворення довгострокових біологічних активів і посиленню економічної безпеки сільськогосподарських підприємств.

Список використаних джерел: 1. Бакай В. Й. Теоретичний аспект аналізу амортизації як основи формування амортизаційної політики / В. Й. Бакай // Вісник технологічного університету Поділля. Економічні науки. – 2003. – № 2, т. 1. – С. 139–141. 2. Дугієнко Н. О. Амортизаційна політика як напрямок державного регулювання інвестиційної діяльності / Н. О. Дугієнко // Вісник Запорізького національного університету. – 2008. – № 1(3). – С. 45–51. 3. Кірейцев Г. Г. Формування нової системи амортизації в Україні / Г. Г. Кірейцев // Облік і фінанси АПК. – 2004. – № 1. – С. 23–30. 4. Парнюк В. О. Про підвищення ролі амортизації як джерела інвестицій і регулятора попиту та пропозиції основних засобів / В. О. Парнюк // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 5. – С. 166–172. 5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dtk.com.ua/>. 6. Соколова О. Амортизаційна політика в системі антикризового регулювання економіки / О. Соколова // Вісник Національної академії державного управління. – 2012. – № 1. – С. 187–195. 7. Стадницький Ю. І. Амортизація – наслідок знецінення основних засобів / Ю. І. Стадницький // Фінансовий простір. – 2012. – № 2 (6). – С. 28.

УДК 657.22

І.В. Копчикова, аспірант

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ТОВАРНИХ ВТРАТ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ

Ключові слова: інвентаризація, товарні втрати, списання.

Ведення господарської діяльності будь-якого підприємства пов'язане з певними ризиками. З об'єктивних причин або через специфіку діяльності практично на кожному підприємстві трапляються нестачі, втрати, псування активів, розкрадання, що зумовлено рядом причин: неухважністю матеріально відповідальних осіб, крадіжками, фізико-хімічними властивостями товарів, розтратами, зловживаннями тощо. Керівник і власник будь-якого

рівня повинні володіти точною інформацією про фінансовий стан свого підприємства, його майнове становище та збереження майна підприємства.

Тільки через проведення інвентаризацій можна впевнитись у тому, що майну забезпечено збереження і воно використовується найбільш ефективно, оскільки інвентаризація – це чітко визначена послідовність дій з документального підтвердження фактичної наявності, стану й оцінки майна та зобов'язань підприємства на певну дату. Таким чином, інвентаризація є однією з найважливіших контрольних функцій обліку, яка дозволяє виявити фактичний стан збереження та ефективного використання майна підприємства, точно передбачити можливості його резервів і визначити слабкі місця збереження ресурсів. Вона проводиться з метою підтвердження правильності і достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності на підприємствах.

Інвентаризацію здійснюють не тільки для того, щоб перевірити стан та достовірність бухгалтерського обліку (як зазначають більшість науковців), але й також з метою ідентифікації товарних втрат та контролю за діяльністю матеріально-відповідальних осіб.

Можна зауважити, що у частині розроблення методики проведення інвентаризації спеціальна література з бухгалтерського обліку є дещо відсталою від вимог практики. Зокрема, автори у своїх працях описують тільки інструктивні матеріали, техніку проведення інвентаризації. Літературні джерела, чинні положення та інструкції не розкривають питань методики проведення інвентаризації, тобто способів, якими потрібно її здійснювати.

Проблемою ідентифікації товарних втрат є застарілість нормативних актів з питань проведення інвентаризації. Умови, порядок та завдання проведення інвентаризації (порядок створення, права та обов'язки інвентаризаційної комісії; документальне оформлення результатів інвентаризації; регулювання інвентаризаційних різниць; відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності результатів інвентаризації тощо) визначає Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, коштів і документів та розрахунків, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. № 69 (із змінами і доповненнями від 26.05.2000 р. № 115) [1, с. 104].

Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 № 116, зі змінами і доповненнями, внесеними Постановами Кабінету Міністрів України від 27.08.1996 № 1009, 20.01.1997 № 34, 15.12.1997 № 1402 встановлює механізм визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей.

Інструкції № 69 вже більше двох десятиріч, і за цей період пункт 11.8 жодного разу не зазнав змін. При цьому більше жоден документ не надає ніяких рекомендацій щодо проведення інвентаризації торгівлі, зокрема, торговельних мереж, які мають свою специфіку. А ось торговельна справа за цей період в Україні доволі відчутно розвинулась. Особливо це стосується роздрібних торговельних мереж, де з'явилися сучасні торговельні технології, розширився торговельний ряд, покращилась культура обслуговування. Торговельні гіганти укомплектовано багатьма зручностями для покупця: від відділів кулінарії і пекарень до басейнів з живою рибою. Все це складне господарство необхідно інвентаризувати.

Крім того, на багатьох підприємствах ще й сьогодні при визначенні інвентаризаційних різниць використовують норми природного убутку, що визначені наказом «Про затвердження норм природного убутку продовольчих товарів в торгівлі та інструкції по їх застосуванню», затвердженим Міністерством торгівлі ССРСР від 2 квітня 1987 р. № 88. Виходячи з цього, потрібно визначити і законодавчо закріпити єдиний систематизований перелік норм природного убутку, що відповідав би сучасним умовам господарювання українських підприємств.

У сучасних умовах змінився склад товарів, тобто речовин, які входять до них та обумовлюють їх нові фізико-хімічні властивості, у тому числі здатність до вивітрювання, усушування, випаровування, кристалізації тощо. Саме тому норми убутку, прийняті двадцять

років тому, можуть викривляти дані фактичної наявності матеріальних цінностей, залишати непоміченими крадіжки на підприємстві, оскільки не відображають сучасного стану речей. Тому значна кількість дослідників стверджують, що норми природного убутку потребують термінового перегляду на державному рівні [2, с. 84].

Однак Ю. Радіонов цю ситуацію пояснює наступним чином: «...у зв'язку з тим, що розробка і затвердження нових нормативних документів потребують залучення значних коштів та великої кількості працівників науково-дослідних інститутів для проведення експериментів і визначення відповідних показників, Міністерство як бюджетна установа у даний час не має можливості замовити таку наукову розробку» [3, с. 57].

Нині є досить актуальним також питання списання втрат у магазинах самообслуговування, адже сучасні торгові формати користуються Наказом Міністерства торгівлі СРСР «Про затвердження диференційованих розмірів списання втрат продовольчих і непродовольчих товарів у магазинах (відділах, секціях) самообслуговування» від 23.03.1984 р. № 75. У ньому і визначаються норми природних втрат у зв'язку з крадіжками покупцями товарів з магазинів самообслуговування. Злегка підкорегований Листом Міністерства економіки та європейської інтеграції України від 07.05.2001р. № 56-31/164 Наказ № 75 продовжує діяти і донині.

Отже, нормативне регулювання організації і проведення інвентаризації недосконале і, виходячи з наведених вище проблем, потребує змін та доповнень.

Список використаних джерел: 1. *Коритник Л. П.* Актуальні проблеми нормативного регулювання інвентаризації / Л. П. Коритник // ВІСНИК ЖДТУ. Серія: Економічні науки. – 2008. – № 4 (46). – С. 103–106. 2. *Кузьмін Дм. Л.* Втрати майна та їх класифікація: обліково-правові основи / Дм. Л. Кузьмін. // ВІСНИК ЖДТУ. Серія: Економічні науки. – 2012. – № 3 (61). – С. 80–87. 3. *Радіонов Ю.* Про можливість застосування в господарській діяльності норм природного убутку продовольчих товарів / Ю. Радіонов // Бухгалтерія. – 2009. – № 43(874). – С. 57.

УДК 657.1.012.1

О.П. Дріга, асистент

ДВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпропетровськ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ СЕК'ЮРИТИЗАЦІЇ АКТИВІВ

Ключові слова: сек'юритизація банківських активів, облік, банк, фінансова звітність, компанії спеціального призначення.

Сучасна глобальна криза і нестабільність на світових фінансових ринках призвели до того, що і західні, і вітчизняні банківські організації особливо гостро зіткнулися з проблемою браку ліквідності. Кількість доступних інструментів рефінансування внаслідок кризи істотно скоротилось, міжбанківські ринки через відсутність довіри стали недостатньо функціональні, витрати залучення грошових коштів зросли. Підприємства не мають вільної готівки через обсяги продажів, які падають, і складності отримання нових кредитів, що призвело до відтоку корпоративних вкладів у банках і скорочення середнього терміну розміщення депозитів.

Виходом з такої ситуації став пошук альтернативних джерел рефінансування. Одним з інноваційних методів, що отримав широке застосування на Заході, є сек'юритизація. Комбінація множинних технік сек'юритизації з кредитними деривативами та механізмами трансформації ризику дозволяє різним контрагентам залучити додаткові ліквідні кошти і увійти у ті сегменти ринку, які були їм раніше недоступні. Угоди по сек'юритизації активів здійснюють в Україні починаючи з 2007 року. З метою подальшого теоретичного вивчення сек'юритизації активів загалом і банківських зокрема необхідно, перш за все, роз'яснити саме поняття «сек'юритизація активів».

За фінансово-кредитним енциклопедичним словником під загальною редакцією А.Г. Грязнової [1], під сек'юритизацією (Securitisation), від англійського – Securities, що значить цінні папери, слід розуміти тенденцію зростання ролі цінних паперів та інструментів